

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četr leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnemu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v počak in zabavo.

Štev. 35.

V Mariboru, dne 29. avgusta 1901.

Tečaj XXXV.

Zaupni shod v Mariboru.

Na shodu zaupnih mož iz Spodnje Štajerske v Mariboru dne 22. t. m. se je sklenilo: Zaupni shod

1. Z ozirom na razmere, vladajoče v Gradcu v deželnem zastopu in pri deželni vladi, skrajno protivne slovenskemu narodu, odobrava abstinenco slovenskih deželnih poslancev štajerskih ter jim prepušča, da tudi v bodoče uravnajo po vsakokratnih razmerah svoje postopanje.

2. Da protestuje proti temu, da porablja deželni zbor deželna sredstva enostranski za gospodarsko in kulturno korist nemških sodeželanov, prikrajuje pa slovenske sodeželane v gospodarskem oziru ter odreka istim pripomočke za vsak kulturni napredok.

3. Da protestira zoper skele, s katerimi se deželni dohodki porabljo v podpiranje germanizatoričnih ter nemško-nacionalnih namenov in društv, kakor: »Südmark«, »Schulverein«, »Studentenheim« itd.

4. Da protestuje zoper sklep deželnega zabora, vsled katerega se naj že samo na sebi kmetskemu prebivalstvu krivični volilni red za okrajne zastope spremeni tako, da bi se izročila vsa moč meščanskemu življiju.

Slovenski zaupniki izjavljajo, da se slovenski narod na Štajerskem ne čuti varnega v svojem obstanku, dokler ne doseže za Spodnje-Štajersko avtonomije s tem, da se administrativno loči od Nemško-Štajerske, da se uvede v deželnem zboru v narodnih zadevah kurijalno zborovanje, da se loči deželni šolski svet v dve sekciji — nemško in

slovensko — kateri samostojno vpravljate agende slovenskih oziroma nemških šol, da se nadzorstvo slov. šol izroči deželnem šolskem nadzorniku slov. narodnosti, da se po primerni spremembji deželnega volilnega reda in deželnega reda zagotovi slov. narodu primerno zastopstvo v deželnem zboru in deželnem odboru.

Slovenski zaupniki zahtevajo nadalje, da se osnuje zadostno število slov. kmetijskih, meščanskih in drugih strokovnih šol, kakor-šnih je nemških na Štajerskem v izobilju.

Slovenski zaupniki pozivljajo svoje zastopnike, da skušajo z vsemi sredstvi doseči izpolnitve teh narodnih zahtev.

Ob enem izjavljajo, da pričakujejo od vsake pravične vlade, da se podpirajo oziroma izvršijo zgoraj navedene zahteve slovenskega naroda, — da bode vlada nastavljala na Spodnjem Štajerskem, katera je sedaj domena protežiranih nemških uradnikov, slovenske uradnike, ter da ne bode predlagala v sankciji deželnih zakonov, ki žalijo slovenski narod, ali so naperjeni proti njegovim interesom ali njegovemu obstanku.

Budimo narod!

Naše spodnještajersko slovensko ljudstvo je še v ogromni večini pošteno. A žalibog, v narodnem in gospodarskem oziru, to je v probujenosti je še mnogo pomanjkljivosti. Zadnji čas je, da začnejo naši domoljubi resno misliti za probujenje vsega naroda k narodni samozavesti in gospodarskemu

samoosvojenju. Za to so v prvi vrsti poklicana, kot najboljše sredstvo, naša društva.

Na Spod. Štajerju imamo lepo število bralnih društev. Ta društva imajo prelepi namen, pripomoči slovenskemu ljudstvu do prave izobrazbe s tem, da se prirejajo večkrat gospodarsko-područni shodi, na katerih bi se naj razmotrivala pereča gospodarska vprašanja, ter bi se naše ljudstvo podučevalo v vseh potrebnih strokah narodnega gospodarstva. Posebno skrb naj bi imela naša društva, da temeljito izobrazijo naše mladeniče. Zadnji dve leti so se po naši ožji domovini pridno ustanavljale gospodarske zadruge in posojilnice. A za vodstvo le-teh je treba v knjigovodstvu izobraženih močij. Pa ravno teh nam med priprostim narodom nedostaje. Zategadelj je sveta dolžnost naših v teh strokah izobraženih rodoljubov, da začnejo naše mladeniče podučevati. Čital sem v »Slov. Gosp.«, da mislijo mariborski gg. rodoljubi sklicati v Izlazni pričetnosti shod odposlancev bralnih društev celega Slovenskega Štajerja v Maribor na skupni posvet. Pozdravljen ta lepa misel! — Potrebno je pred vsem tudi, da začnejo vsa bralna društva v tem oziru delovati za blagor naroda. Res imamo že precej jako delavnih bralnih društev, kakor n. pr.: pri Sv. Benediktu, Sv. Ani, v Jarenini, pri sv. Križu itd., katera so vzor vseh bralnih društev in se smejo po vsej pravici staviti ostalim v zgled. A žalibog nahajajo se tudi takra bralna društva, ki popolnoma spijo. Vem za društvo, ki niti »Slov. Gospodarja« ne privošči svojim udom, o drugih novinah pa še niti govora ni. Milo

Listek.

Maščevanje.

Spisal Ivan V-uk.

I.

»Za božjo voljo, Jožek! Kaj ti je, da si tako bled ter se ves treseš?« vpraša oče Vrba 15letnega sinčka, kateri je bled in brez sape pribeljal domov in ni mogel besedice izpregovoriti, temveč je kazal le proti gozd.

»Kaj se je zgodilo?« zavpije zopet oče ter potrese sina.

»Tam — tam — v — gozdu — oče —«, jeclja sin, »tam leži — o moj Bog, —, človek ves krvav in nag — o joj — glave nisem videl — ima odrezano — joj mene je strah —, ako se na ta grozen prizor spomnim, in zakril si je oči ter odbežal v hišo.

»Sveta mati božja, pa ne —«, obmolkne, ko zagleda orožnika, katera korakata ravno k njemu.

»Dober dan, oče Vrba«, ga nagovorita, »ali že veste o zločinu?«

»Ravno prej mi je moj sin Jože prinesel novico o mrliču.«

»Ka-aj govorite«, vsklikneta oba žandarja ob enem, »o kakšnem mrliču?«

»No, neki človek leži tam v gozdu nag in brez glave, tako mi je poročil sin.«

»Grom in strela! Potem sta se nocoj dogodila dva zločina. Mislim, da ste poznali vinskega trgovca Ferdinanda Podlipnika; neznani lopovi so udrli nocoj v hišo ter odnesli okoli 11.000 kron. Njegova žena leži v nezavesti, on pa je odšel predvčerajšnjim po kupčiji.«

»Ali ste že tem lopovom na sledu?«

»Kaj še! midva sva hotela vas za svet vprašati, ker, kot župan, poznate v tej okolici do malega vse ljudi.«

»Da, to je že res, da jih mnogo poznam, pa sumiti ne morem nobenega.«

»Kaj pa ta vaš sosed Blaž?« vpraša jeden orožnik.

Vrba zmiga z ramo češ: »To je težka reč, jednega sumiti. On z nikomur ne občuje in niti njegovega prijimka ne vemo. Najbolj čudno se mi to dozdeva, da pride večkrat proti jutru domov in potem ga ni celi dan videti. Luč pa ima celo noč.«

»Dobro, tja hočemo pogledati! Pa poprej nama pokažite mesto, kjer se je zgodil zločin.«

Vsi se napotijo v gozd, kjer se njihovim očem odpre grozen prizor. Zraven debelega hrasta leži nago truplo brez glave, v svoji že strdeni krvi. Globoka rana zeva na prsh in curek krvi, ki je šinil iz rane, je pobarval hrast. Na hrbtnu poznali sta se dve rudeči

peg, kar je pričalo, da je bil mož zavratno napaden in pobit.

Ker ni bilo nikjer glave in obleke, niso tudi mrliča mogli spoznati. Jeden orožnik ostane za stražo, drugi pa je šel z Vrbom po voz.

Strašna novica se je kmalu raznesla po vsem kraju. Mnogo ljudi se je zbral krog mrliča ter ogibalo, kdo da je. Kmalu na to so naložili truplo na voz, ter ga odpeljali v mrtvašnico. Razburjena množica se je počasi razšla, pa popolnoma umiriti se ni mogla. Okna in duri so se ta večer dobro zavarovala.

Proti večeru se napoti jeden orožnik z Vrbo k hiši, kjer je stanoval Blaž. Ko je stopil v sobo, skočil je Blaž raz sedež ter nekoliko obledel, pa se hitro pomiril ter jima ponudil stol.

»Hvala lepa za prijaznost,« je trdo odvnil žandar; »na sumu ste uloma pri Podlipniku, zato hočem vašo hišo preiskati, in ne meneč se za odgovor, začela sta z županom stikati po vseh kotih. Na zadnje se pa upehana vrneta v hišo, kjer je še vedno sedel Blaž.«

»Kedo pa me dolži uloma pri Podlipniku,« vpraša mirno Blaž. »Toliko še pa imam, da mi ni treba ropati.« Zadnje besede je izpregovoril nekoliko zaničljivo.

»Kedo vas dolži, vas čisto nič ne briga!«

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natpis enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

se stori domoljubu, ko vidi, da udje mrmraje hodijo iz bralne sobe: »To je društvo, niti potrebnega berila nam ne privošči, za nič se ne bodo več brigali!« Da bi tako društvo mislilo na kak podučni shod ali veselico, o tem še pri vodstvu niti ne sanjajo. Žalostna nam majka! »Tihi, tihi in počasi« je pač geslo takšnega društva. Ljudstvo tava v nevednosti, nasprotniki pa pridno sejejo ljuliko . . . ! Kos za kosom trga nasprotnik od naše krasne slovenske zemlje, ker mnogi ne umejo umno gospodariti, ker jim nedostaje potrebnega pouka; a poklicani faktorji se ne zmenijo za to . . . Če se še najdejo včasih rodoljubi, ki opozorijo ostale na pretečo nevarnost, predbaciva se jim mnogočrati z baharijo itd. Srce boli človeka pri teh mislih. — Rodoljubi! Vodstva društvi! Proč z zaspanostjo, odločno pojdimo na delo, kajti ura kaže na dvanaest! Proč z vsemi osebnimi prepriki! Pri tem delu bodi nam zvezda vodnica besede slavnega našega Slomšeka:

»Sveta vera bodi Vam luč, materni jezik bodi Vam ključ, do prave zveličanske omike!« Torej na delo, rodoljubi! F. Ž.

Politični ogled.

Državni zbor. Po najnovejših poročilih bo državni zbor sklican takoj, ko minejo deželnozborske volitve, torej že 20. oktobra.

Deželnozborske volitve na Kranjskem. Katoliško-narodni kandidatje za kmetiske občine so: 1. Za okraj ljubljanske okolice: Fran Povše in dr. Ivan Šusteršič, državni poslanec v Ljubljani. 2. Za okraj Kamnik-Brdo: Andrej Mejač, župan in posestnik v Komendi. 3. Za okraj Kranj-Tržič-Loka: deželni glavar Oton pl. Detela in dr. Janko Brejc, kazenski zagovornik v Ljubljani. 4. Radovljica-Kranjskagora: Josip Pogačnik, državni poslanec v Podčetru. 5. Postojna-Loška-Bistrica-Cirknica: Fran Drobnič, posestnik v Novivasi pri Blokah in dr. Janez Krek, profesor bogoslovja v Ljubljani. 6. Vičava-Idrija: Franc Habe, posestnik na Gočah. 7. Novomesto-Kostanjevica-Krško: Josip Dular, posestnik v Jurka vasi pri Novem mestu. 8. Trebnje-Višnja gora-Žužemberk-Mokronog-Litija-Radeče: Fran Košak, župan in posestnik na Grosupljem; dr. Viljem Schweitzer, odvetniški kandidat v Ljubljani in dr. Ignacij Žitnik, državni poslanec v Ljubljani. 9. Kočevje-Ribnica-Velike Lašče: Franc Jaklič, učitelj v Dobropoljah in Primož Pakiž, posestnik v Sodražici. 10. Črnomelj-Metlika:

»Tako!? Nič me ne briga? Radi moje časti naj me nič ne briga? O saj že vem, kedo vam je to prokletno misel navdihnil.«

»Zakaj pa imate celo noč luč, in vendar vas ni skoraj pred jutrom nikdar doma?« vpraša Vrba.

»Kedo si upa kaj tacega trditi?« zagrimi Blaž. »To je res, da imam celo noč luč, ker sem že tako navajen, ko sem stanoval v mestu.«

»Ste vi rojen meščan?« vpraša orožnik.

»Da! že od rojstva živel sem s starimi v mestu, in ko so mi ti umrli, sem se naselil v ta kraj.«

Lahek nasmeh je igral krog orožnikovih ust, potem pa je rekel potihoma, da ni Vrba slišal: »Nočem vas dalje izpraševati, ker bi vas morebiti spravil v zadrgo. Radi osebnih okolščin vas pustim pri miru, pa varujte se dneva, ko se bode razkrila vaša hudobija, ker nič ni tako skrito, da bi ne bilo očito.«

Naglih korakov zapustil je sobo, ker ni hotel pokazati solze, katere so igrale v njegovih očeh. Ko je bil že daleč proč in sam, se je še enkrat obrnil ter bridko vzdrhnih: »O, ko bi ti vedel Tomaž, ali Blaž, kakor se sedaj kličeš, da je bil pri tebi bratranec, katerega si tako grdo nalagal. Akoravno si zamenjal svoje ime, spoznal sem te vendar takoj. Jaz vem, da si ti storil oba zločina,

Viljem Pfeifer, državni poslanec in posestnik v Krškem.

Grof Franc Coronini. V Šentpetru pri Gorici je umrl dne 25. t. m. nekdanji predsednik poslanske zbornice ter bivši deželni glavar goriški grof Franc Coronini. Možni bil sicer Bogeve kako naklonjen Slovencem, vendar jim je bil pravičnejši nego sedanji voditelji Lahov. Glasoval je tudi za slovenske gimnazijalne razrede v Celju, a s tem je padel njegov ugled med Italijani.

Voditelji Cehov. Govori se, da bo namesto umrlega dr. Kaizla v državnem zbor izvoljen zopet dr. Engel, in brezdvomno je, da se mu zopet izroči vodstvo mladočeškega kluba v državnem zboru.

Zagrebški nadškof dr. Juraj Posilovič je slavil v torek dne 27. avg. petindvajsetletnico svojega škofovjanja. Najznamenitejše delo, s katerim je nerazločljivo zvezano ime nadškofa Posiloviča, je prvi hrvaški katoliški shod.

Velikonemški cilji. Predsedništvo nemške evangeljske zveze je vnovič dovolilo 200.000 mark v podporo evangelijskemu gibanju v Avstriji. Takega otročjega človeka ga menda ni v celi Avstriji, ki bi ne bil na jasnom, da je to »evangeljsko gibanje« le nemško-narodno politično gibanje, služeče velikonemškim ciljem, da se pruska moč razširi preko avstrijskih dežel proti Vztoku. Stvar se jasni, saj Velenemcem niti mari ni več, da bi jih skrivali. Človek bi menil torej, da bomo onim, katerim je naloga čuvati čast avstrijske države, začele vendar malo iti po glavi te nemške marke. No, potrprimmo malo še; tudi to pride, ko bo (po stari navadi) morda — prepozno.

Uboštvo v Galiciji. V celi Galiciji ima od sedem in pol milijona prebivalstva samo 65.000 ljudi več nego 1200 K dohodkov. Samo o 1405 osebah se lahko reče, da živijo v blagostenju. Galicija ima 178 takovzanih milijona let.

Nemški cesar v strahu. Poljski iznajbenik Jan Šćepanik je poslal nemšknemu cesarju na njegovo naročilo oklep, tkan iz svile, ki ščiti osebo, ki ga nosi, popolnoma varno pred vsakim udarcem in vsakim bodljajem. Poskusi s tem oklepopom so vspeli najsijsajnejše. Oklep je težak 2 kg.

Angleška kraljica in bojkot. Pri nas ne sme navaden človek razglašati bojkota, na Angleškem stori to kraljica sama. Angleška kraljica Aleksandra je svojim dvorskim gospicam dala nalog, da se smejo v bodoče oblačiti le v oblačila, narejena na Angleškem. Tudi za kronanje je naročeno,

da smejo biti navzoče gospe in gospice oblečene le vobleko, izgotovljeno na Angleškem. Angleška kraljica je dober izgled za Slovence.

Cesarica Evgenija hudo bolna. Listi poročajo, da je soproga pokojnega francoškega cesarja Napoleona III., cesarica Evgenija v gradu Samborough na Angleškem nevarno zbolela. Cesarica Evgenija ima sedaj 75 let.

Preobrazba japonske vojske. Japonska država tako napreduje. Sedaj nameščava zopet preustrojiti in zboljšati svojo vojsko in mornarico. Vojni ministri bodo odsedaj lahko postali tudi osebe, ki niso vojaki. Načelnik vojnega in pomorskega urada bo popolnoma neodvisen in odgovoren samo cesarju.

Dopisi.

Gornja Radgona. (Naše narodno življenje.) Zopet smo imeli priliko se sniti ter izvrstno zabavati pri veselici, koje je predilo dne 18. t. m. naše kmetijsko bralno društvo na vrtu g. Osojnika.

Zanimiv vspored je povzročil, da smo ostali do drugega dne skupaj. Mnogobrojno občinstvo domačega in sosednih krajev vdeležilo se je sedaj te veselice. Prisrčno pozdravil je goste g. J. Čirič znani, podjetni vodja glasbe in tamburašev. Menjalo se je udarjanje tamburic z izvrstnim petjem meščanega in možkega zpora, katerima so se sosedni kapelski pevci pridružili. Izborno poje možki zbor Gornje Radgone in tudi domači kvintet tekmuje lahko s katerim bodi meščanskim zborom! Pesem: »Mlatiči« bila je poslušateljem sosebno prijetna.

Pri tej priliki se je tudi pela pesem: »Ob tamburici«, zložila gca. Ljudmila Poljanec, učiteljica pri Kapeli, katero je vglasbil g. Janko Čirič. Gospod Čirič je tudi tu pokazal svojo izvanredno nadarjenost in zmožnost za glasbo! — Sledil je šaljivi spev »Brivec«, v ta namen iz hrvaščine prestavljen. G. J. Čirič, ki je ravno glavno ulogo izborno igrал, povzročil je glasno doneči smeh občinstva. Hvala mu za trud!

Gospod modroslovec Majžar je v izbornem govoru, katerega smo z velikim zanimanjem poslušali, navduševal k narodnosti in vzajemnosti in pojasnjeval pojem: nemčur, prav mično in zanimivo. Živel!

Zvečer vršila se je toliko priljubljena igra: »Lurška pastarica« v občeno zadovoljstvo. Sledila je potem prav vesela prosta zabava.

pa nočem te izdati, akoravno je to zoper postavo. Dolgo je še stal žandar na istem mestu in žalostne misli so mu rojile po glavi, potem pa se je počasnih korakov vrnil domov, odkoder je potem obiskal ženo Podlipnikovo.

Celo drugače je mislil Blaž. Svetilnica, katero je prižgal po odhodu, svetila je slabo po sobi. Svetloba, katera je padala na njegov obraz, delala ga je še bolj odurnega in grozovitega kakor je bil v resnici.

»Prokleti psi!« siknil je sedaj pa sedaj med zobe, ter delal maščevalne pesti. »Zato se mi bodo pokorili. Kožo vam hočem rezati raz hrbte, da se bodete spominjali, koga ste obdolžili. In ti vražji Vrba, tebi pa bom še posebej zaigral.«

Ha, ha, ti Ferdinand Podlipnik, ako bi mi pustil svojo nevesto bi še sedaj lahko živel. In ti ponosna Rezika, sedaj ga objemli, ako ga imaš; moje oblubljeno maščevanje je bilo za me sladko. Potem se je zamislil ter hodil po sobi in se vmes divje smejal. »Da te nekajko odškodujem za moža, ti hočem na dan, ko ti ga pokopljejo, prinesi njegovo glavo, da se ga še nekajko nagledaš. To me najbolj veseli, da me ne poznate in ne veste, da sem jaz Tomaž Puška in ne Blaž; ha, ha, le kličite me za

Blaža, dokler vam tudi tega veselja ne odkopim —. Kaj pa to, ali ni nekaj zaropotalo? Skočil je k oknu in pazno poslušal; »ej kako sem boječ, saj ni nič bilo. Pa najboljše bo, da se vležem in zaspim ter tako dolgo mrijujem, da se ta dogodek nekajko pozabi.«

Med tem časom, ko je Blaž tako sam pri sebi govoril in koval črne naklepe, govoril je tudi orožnik z Rezo, tako se je namreč klicala Podlipnikova žena, o vلومu v njeni hiši. Pritožila se mu je, da je menil njen mož že včeraj priti in da ga še do danes ni domov. Ker je bila še zelo slaba, ni hotel orožnik o mrliču ničesar omeniti, da je ne bi še bolj razburil. Vprašal jo je, ali ima morebiti koga na sumu. Ker je bila poštena žena, ni mogla nikogar sumiti; »samo jeden je« tako je rekla, »kateri mi je obljudil maščevanje, ker ga nisem hotela za moža; pa o njem ni duha in ne sluha več.«

»Kako pa mu je bilo ime?«

»To je že precej dolgo. Če se ne motim, klical se je Tomaž Puška.«

Žandar se zgane, pa vendar ostane miren.

»Poznate vse ljudi v tem kraju?«

»Mislim, da poznam.«

»Tudi Blaž?« vpraša s povdankom.

Tako se znamo tu Slovenci med seboj razvedriti! Kdor ne verjame, naj se o priliki naši veselici pridruži in gotovo je ne bo kar tako naglo mogel pozabiti. Komur naj se zahvalimo za vzivanje takih uric? V prvi vrsti izvrstnemu odboru bralnega društva, gosp. slikarju Horvatu za neumorni trud, g. vodju glasbe in godbe J. Čiriču, ter vsem delujočim osebam, ki so tako vneti za domačo zabavo in glasbo: Gromoviti živijo navzočih njim!

Navzoč.

Iz Ptuja. Stari Slovani, tako se pripoveduje, so ljubili godbo, petje in nedolžne veselice. Mi, njih potomci, pa ne? Zakaj se ne goji bolje slovensko petje? Kdo je temu kriv? Gospodje, ki so nekedenaj vodili petje, zdaj pa jim je to deveta briga? Ali je kriva nehvaležnost strani poslušalcev ali nevdeležencev? Ni potrebnega drobiža? So-li se pa posušili znani viri? Premalo zanimanje od te in one strani!

Godba in petje bi zaspala, ako bi ne imeli bivšega nadučitelja iz Nove cerkve, gospoda Kopiča. Gospod Kopič je prevzel vodstvo ptujskih tamburašev in le njemu se imamo zahvaliti, da slišimo večkrat lepo slovensko godbo, in tamburašem-pevcem, takojimenovanemu »ptujskemu kvartetu«, kateri nas razveseljuje še s svojim res krasnim petjem. Hvala vam za prijetne urice pri Sv. Andražu.

Bojimo se, da tudi gospod Kopič, ki tako redno zahaja k tamburaškim vajam — gotovo naporno delo — ne obupa. Le vstrajajte g. Kopič; tudi vaš kolega g. Zupančič se bode baje zopet lotil petja. Gospoda, predita nam dosti veselih zimskih večerov! Petje in tamburanje, to bo veselje!

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Naše slavnosti) Na predvečer rojstnega dne svitlega cesarja so šentiljski rodoljubi užgali pri g. Cimpercu kres. Nimamo sicer namena, vsega obešati na veliki zvon, a tokrat moramo naznaniti to čitateljem »Slov. Gospodarja«. Ko smo letos v god sv. bratov Cirila in Metoda zažgali na več krajin kresove, pisal je neki čifutsko-nemški časnik, da so Cyril-Metodovi kresovi znamenje (čujte!) — panslavizma. Pisal je, da naj vlada v prihodnje te kresove popolnoma prepove, ker se pri takih kresovih govorijo protiavstrijski govor. Fej nesramni lažnjivci! Morda mislite, da smo Slovenci taki, kot ste vi? Zakaj niste prišli gledati na predvečer 18. avgusta, kako navdušenje je vladalo okoli kresa in kako so gromeli topiči, ter se zažigale rakete. Pač pa se pri vaših takozvanih »Sonnenwendfeuer« govorji, kar ni na čast Avstrije, ter se pre-

»Govorila nisem še že njim ničesar,« odgovori Reza, »tudi nikamor ne gre, temveč zmiraj doma tiči.«

Ubožica mu ni upala povedati, da se je je izogibal, kjer je le mogel, ako jo je pa kedaj srečal, obrnil je oči na stran. Pa kakor rečeno, bila je poštena žena ter ni hotela nobenemu sitnobe delati. Niti sanjalo se ji ni, da je on tisti, kateri ji je prisegel maščevanje, ter ga tudi že izvršil. Orožnik je še nekoliko posedel, potem pa se napotil domov. V njem je dozorel sklep stražiti njeno hišo, dokler se zločinec ne vjame. Od sedaj je prežal zmiraj skrivaje pri hiši — — — — —

Mrlča so pokopali, ne vedoč, kdo da je. Le uboga žena je slutila v njem svojega moža, pa za gotovo ni vedela. Mislišla je, da je kje po opravkih zadržan in to ji je še bolj vzbujalo upanje, ker je že večkrat ostal čez določeni čas od doma.

(Dalje prihodnjič.)

Smešničar.

Slovenski kmet sosedu: »A tako, ti imaš tudi »Štajerc«! — Sosed: »Ne zameri, dragi, otroci mi ga domov prinesejo, proč vreči ga nočem, tako pa zavijem kupcem vsaj sir vanj.«

pevajo navadno: »Die Wacht am Rhein«, »Das deutsche Lied« in več takih. Torej svetujem vam lažnjivi »tajenaceljni« šentiljski in drugi, pometajte drugokrat pred svojim pragom. Mi Slovenci pa navdušeno kličemo: »Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!« — Vrlemu rodoljubu g. Cimpercu in vsem mladencem, ki so se trudili pri napravi kresa, gre najtoplejša zahvala.

Iz Ormoža. (Ormoška nemška šola.) Neko bedasto dopisunče — Bog mu grehe odpusti — nagromadilo je v lažnjivem »Štajercu« pod naslovom: »Veselo žalosten dopis iz ormoškega okraja« toliko lažij, da se njih mora ormoška nemška stranka v dna svoje duše sramovati.

Ta dopis bil bi naj nekaka vada za slovenske stariše, da pošljejo svoje otroke v nemško ormoško šolo, na kateri se pričenja šolsko leto s 1. septembrom.

Že to je sumljivo, da se v tem opisuje šolska slavnost, ki se je vršila že 11. julija t. l. Ako bi se takrat učenci nemške šole posebno izkazali, raztrobil bi to že davno »Štajerc«. — Iz lahko umljivega vzroka je vendar molčal, ter priklopljati sedaj po šestih tednih s svojim — »lažnjivo žalostnim dopisom.«

Koliko staršev nam je že zatrjevalo, da se otroki ničesar ne naučijo v nemški šoli, da še pozabijo isto, kar so prej vedeli!

Temu niso krivi nemški učitelji, ampak samo — nemške šole za slovenske otroke.

»Štajerc« laže, da so slovenski otroki predstavljeni nemško spevoigro, — ob istini so isto predavalni nemški ormoški otroki.

Da se slovenski otrok lahko nauči kako nemško pesem, da, cele sestavke prednašati, mu ni potrebno obiskovati nemške šole, ker se to veliko lažje in boljše nauči na slovenski šoli, kjer se itak nemški jezik tako in v toliki meri podučuje, kakor prej na utrakovitični šoli.

Dopisnik trdi, da so solarji tudi v poštenem in mirnem obnašanju napredovali.

Ne vem, če je kedaj opazoval, ko se je ta »nadobudna« mladež nemške šole v jatah podila po mestu, deloma kakor bi imeli prizvane klobuke na glavi, deloma kričeč svoj »guten Tag«. Posebno mimo slovenske šole podila se je ta druhal s krikom in vikom, napadajoč učence te šole. Videli smo celo, da so nekateri korenjaki metali kamenje na slovenske učence in v slovensko šolsko poslopje.

Res, če bode ta mladež tako »napredovala v poštenem in mirnem obnašanju«, ne bode tako kmalu zmanjkalo izzivajoče fakinaže. —

MI nikakor nočemo to zapisati na rovaš nemškemu učiteljstvu, katere tudi za njihov posel nikakor ne zavidamo. Ravno tako niso učitelji krivi, da slovenski otroki ne morejo na nemški šoli napredovati. Krivi so temu starši in pa taki lažnjivi sestovalci, kakor je dopisnik »Štajerc«, — kateri v svoji neumnosti trdi, da je ormoška nemška šola vugledljudskih šol ormoškega okraja.

Vprašali bi ga, kako darilo je dobil za to imenitno iznajdbo.

Najlepša pa je trditev dopisnika, da nemška šola noče germanizirati. Povemo mu pravtiho na uho, — če mu tega njegovi ormoški prijatelji niso razodeli, — da se je precej opeke nemške šole kupilo s pruskimi markami, — da je ormoško nemštveto te marke dobilo le s pogojem, da se poduk vedno in samo vrši v čisti nemščini (in rein deutscher Sprache). Prodali so se torej Prusakom z dušo in telesom.

Naivni naš dopisnik pa vender trdi, da se na nemški šoli noče germanizirati. — Kdo se mu ne smeje?!

Debelo laž je zapisal poštenjakovič, ko trdi, da so milostljivi knezoškof ob priliki letošnje birme posebno pohvalili učence nemške šole. Bili smo takrat pri izpraševanju navzoči ter moramo odkrito reči, da se nam je smilil gospod katehet. Koliko se je on s temi otroki nemške šole mučil. Do šeste, do

sedme ure po šoli pripravljaj njih je za veronauk, — vender njegov trud ni imel zaželjenega vspeha. Pri izpitu zamogel je vprašati le vsakega petega šolarja nemške šole in še ti so odgovarjali na način, da se njim je videlo, da ne razumejo, kar govorijo. Kako drugače odgovarjali so učenci slovenske ornoske šole in humski učenci! Sam milostljivi gospod knezoškof stavil je zelo težka vprašanja na učence, in pri tem ni nobenega izpustil. Vsi pa so odgovarjali odločno in točno, z bog česar jih je mil. knezoškof kakor tudi gospoda kateheta izvenredno pohvalil. Glede nemške šole omenil pa je, da se je gospod katehet pač mučil in dosegel, kar je mogoče.

Toliko resnici na ljubo.

Slovenske stariše pa svarimo pravočasno, da ne sledijo ljudem, kateri hočejo z lažnjivimi oblubami spraviti njihove otroke v nemško šolo. Ni vse zlato, kar se sveti!

Sv. Trije Kralji v Slov. gor.

(Shod.) Kakih 10 minut od župne cerkve Sv. Benedikta leži na prijaznem 292 m visokem griču jedna največjih, pa tudi jako starih (od leta 1556) cerkev Sv. Trije Kralji. Le nekaj stopinj pod njo je narodna gostilna vrlega kmeta Fr. Fekonja. Tu je bil preteklo nedeljo velikanski in velepomenljiv shod »Katoliškega političnega društva za okraj Sv. Lenart v Slov. gor.« Vreme najlepše, ljudstva od vseh strani nepregledna množica, navdušenje nepopisno. Potovalni učitelj Jelovšek ni prišel. Deželnemu poslanec naš, g. prof. Fr. Robič razgrnil nam je jasno sliko deželnega zborna, srčno in opravičeno zagovarjal izstop slovenskih deželnih poslancev iz deželnega zborna. Že mej govorom kazala se je tu pa tam velika nevolja med ljudstvom in ko pa je govornik končal, bruhnila je nevolja ljudstva z vso silo na dan z ogorčenimi, gromovitim klici: Proč od Grada! Posebno rado vedno pa je bilo ljudstvo, ko je nastopil dvorni svetovalec in naš državni poslanec dr. M. Ploj. Pazljivo smo poslušali kako poljundi, temeljiti govor. Glasno odobravanje je žel v zahvalo. Za tem so sledili naslednji sklepi ali resolucije:

Na javnem političnem shodu pri Sv. Treh Kraljih dne 25. avgusta 1901 I. zbrani zborovalci izrečajo svojemu državnemu poslancu dr. Ploju in dežel. poslancu profesorju Robiču svoje zaupanje ter še posebej odobravajo izstop deželnih poslancev iz deželne zbornice in prosijo, da deželni poslanci uravnaajo tudi svoje bodoče postopanje razmeram primerno.

II. Dalje protestirajo zoper tiste sklepe deželnega zborna, s katerimi se na deželne stroške pospešuje samo nemštveto in ponemčevanje Slovencev, protestirajo zoper prenaredbo volilnega reda za okrajne zastope na ta način, da se vsa moč izroči meščanom in tržanom.

III. Zbrani zborovalci zahtevajo ločitev slovenskega Štajera v upravnih in šolskih zadevah ter želijo, da se jim ustanovi potrebno število meščanskih, kmetijskih in drugih strokovnih šol.

IV. Zahteva se od vlade, da vsaj ona podpira slovenske kmetovalce, njihove zadruge in osobito, da daje za Slovence posebno podporo za prenaredbo goric ter da skrbi, da se bode ustanovili za Spod. Štajer poseben oddelek kmetijske družbe: c. kr. kulturni svet.

V. Šestletna šola.

VI. Odprava porotniških klopij.

VII. Stroge postave proti javnemu pojavljanju.

VIII. Slovensko uradovanje vseh uradov s slovenskimi strankami.

IX. Pravično odmerjenje osebnega dohodninskega davka.

Shod se je vršil pod milim nebom ter izvršil sijajno in v vsestransko zadovoljnost. Zastopani so bili tu skoro vsi stanovi. Ne navadno veliko je bilo posvetne gospode, največ pa seveda naših vrlih kmetov od Sv. Antona, Andreja, Negove, Sv. Petra, Ane,

Lenarta, Ruperta, Trojice, Bolzenka, Urbana, itd. Predsednik shoda se končno spomni na sv. Očeta in presvitlega cesarja ter med živahnimi živijo-klici in gromovitim pokanjem topičev zaključi shod. Sedaj pa so nastopili benedikti fantje ter so razveseljevali občinstvo z navdušenim narodnim petjem. Vdeležencem prisrčno zahvalo, shodu pa stoterni sad.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naš mil. knez in škof so od sv. Očeta bili imenovani hišnim prelatom in papeževim prestolnim asistentom.

Polit. narod. gospod. društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. ima v nedeljo 1. sept. ob 3. uri javno zborovanje v prostorih g. Koserja v proslavo 30 letnega obstanka. Vdeležita se tudi s poročili blag. gg. državni poslanec, dvorni svetnik dr. Ploj in deželnji poslanec dr. Jurtela. Narodne može in mladeniče vabi o d b o r.

Imenovanje. Pravni praktikant pri mariborskem okrožnem sodišču g. Fran Žihor je imenovan avskultantom.

V dijaško semenišče v Mariboru so sprejeti: Jarh Franc iz Sv. Marijete pri Laškem, Životnik Pavl iz Starega trga, Jazbinšek Franc iz Št. Vida pri Planini, Stegenšek Franc iz Sevnice, Zepič Ludvik iz Razborja, Hajšek Ivan iz Makol, Pučnik Jos. iz Prihove, Ilešič Jurij iz Sv. Andraža v Slov. goricah, Sok Anton iz Sv. Marijete niže Ptuja, Veranič Anton iz Cirkovc, Rola Josip iz Sv. Benedikta v Slov. goricah, Pirkmajer Otmar iz Frama, Zavernik Franc iz Roperta v Slov. goricah, Vuga Josip iz Maribora, Vantur Adolf iz Središča, Segula Martin iz Sv. Marijete niže Ptuja, Čelan Valentin iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Majcen Jos. iz Lehna.

Rogaška Slatina. Milostivi tržaški škof monsignor Šterk, še vedno ležijo bolni; pravo bolezen so sicer srečno prestali, toda moči se jim zelo počasi vračajo. Pred 8. septembrom se visoki bolnik ne bodo mogli vrniti v Trst. — V cerkvi sv. Križa je zadnji petek popoldne neki 18-letni Henrik Zorko, doma od Velike Nedelje, vломil pušico pri sv. Antonu ter ukradel 10 K 10 v. Hotel se je polastiti tudi vsebine pušice pri vratih, a tu ga je prijel č. g. kapelan Postružnik. Kmalu potem je prišlo par mož, ki so ga izročili žandarmeriji.

V Rogatcu se je ustrelil finančni pregledhik Mihael Kovačič. Dne 31. t. m. bi moral zapustiti službo. Rojen je l. 1872 v Podgorju okraj Brežice.

Prestave v štajarski provinciji č. oo. kapucinov. o. Angelj Sattler gre iz Lipnice v Murau za vikarja, o. Jan. Damocen Lorenčič, iz Gorice v Mettersdorf; o. Hilarij Perpar, iz Celja v Škofjo Loko za gvardijana; o. Erhart Pečar, iz Celja v Gorico; o. Anaklet Waltl, iz Wolfsberga v Celovec za vikarja; o. Lambert Lanzuner, iz Wolfsberga v Irdning za gvardijana; o. Albin Fetzl, iz Wolfsberga v Lipnico; o. Alfonzij M. Vakselj, iz Murava v Knittelfeld za gvardijana; o. Otokar Cejan, iz Celoveca v Gorico za vikarja; o. Evgen Merše, iz Celoveca v Wolfsberg; o. Oton Kocjan, iz Celoveca v Hartberg; o. Egid Golob, iz Celoveca v Celje; o. Janez Ev. Ažbe, iz Hartberga v Schwanberg za gvardijana; o. Viljem Ebenberger, iz Hartberga v Celovec; o. Žiga Wagner, iz Knittelfelda v Wolfsberg za gvardijana; o. Epiphan Bachmayr iz Knittelfelda v Mettersdorf za superiorja; o. Donat Zupančič, iz Škofjeloke v Krško; o. Teodos Hellweger, iz Schwanberga v Celovec; o. Zeno Lezuo, iz Irdninga v Hartberg za vikarja; o. Gotthard Burtscher, iz Mettersdorfa v Murou za gvardijana in o. Ožbalt Seme, iz Mettersdorfa v Knittelfeld za vikarja.

Pomiloščenje. Ivan Bratuša, katerega je porotno sodišče v Mariboru obsodilo na smrt, ker je umoril svojo lastno hčerkko, jo razsekal in pojedel, je od cesarja pomiloščen. Najvišje sodišče prisodilo mu je sedaj kazen dosmrtna ječe.

Halbenrajski Stürgkh je postal tajni svetovalec našega presvit. cesarja.

Kmetijsko zadrugo pri Sv. Trojici v Slov. gor. so obiskali in pregledali glavni inšpektor zadrug iz poljedelskega ministerstva, državni poslanec dr. M. Ploj in potovalni učitelj g. Jelovšek ter našli vse v najlepšem redu. Sedaj bodo, menimo, vendar utihnili nasprotniki.

Dopolnilna volitev v Judenburgu. Za državni zbor namesto dr. Reicherja je izvoljen kandidat nemške ljudske stranke le-karnar Karol Gasteiger.

Kdor ne verjame, da se »Štajercu« meša, naj blagovoli prebrati uvodni članek zadnje številke. Tam je nakopičen velikanski miš-mas. O naših poslancih laže, kaj so vse sklenili na shodi, in ponuja volilcem nekatere predloge, da jih stavijo svojim poslancem. O teh predlogih rečemo, da kar jih je pametnih, jih itak imajo naši poslanci v programu, nespametnih pa jim slovenski volilci ne bodo stavili.

Regulacija Pesnice. Kakor se nam poroča, so nemške stranke zopet zavlekle regulacijo Pesnice za več let. Čuješ, »Štajerc«, ki zmiraj braniš nemške stranke?

Oho, gospod Ornik! Kakor slišimo od več strani, je glavni urednik »Štajerca« pek Ornik. Njemu se morajo predložiti vsi, ali vsaj najvažnejši spisi. Za duh, ki veje iz »Štajerca«, bil bi torej odgovoren pek Ornik. Vsled tega nam je postalo marsikaj jasno. Mi bomo uporabili prvo priliko, da pokažemo slovenskim kmetom, kakšen priatelj jim je pek Ornik.

Postaja v Sterntalu pri Ptaju. Verojetno je, da se bo končno vendar naredila v Sterntalu postaja s skladiščem za blago. Najbolj se je za to potegoval državni poslanec dr. M. Ploj. Če pa postaje ne bo, potem nosijo krivdo ptujski Nemci, ki se tej postaji, ki bi bila za kmete velika dobrota, z vso silo upirajo. »Štajerc«, kaj praviš ti v tem slučju o ptujskih Nemcih? Ali so tudi tukaj prijatelji kmeta?

Nova knjiga. V tiskarni g. Drag. Hribarja v Celju je izšla nova knjiga: Anton Martin Slomšek kot pedagog. Spisal Jos. Brinar. »Slov. učit. društvo za ptujski okraj« je prisodilo spisu častno nagrado, kar knjigo že naprej priporoča.

Solska veselica v Ljutomeru. V proslavo 40 letnice IV. razreda Franc Jožefove šole priredi učiteljstvo oziroma mladina deške in dekliske šole, solska veselica v nedeljo 1. sept. ob polu 3. uri po večernicah na vrtu g. Kukovca. O slabem vremenu vrši se veselica v telovadni dvorani Franc Jožefove šole. Na vsporedu so sledče točke: slavnostni govor, petje, tamburanje, deklamacije, dvogovori, telovadba, otroške igre in pogostitev otrok. Povabljeni so starši in prijatelji (prijateljice) šole in šolske mladine.

Slavna posojilnica v Gornji Radgoni je ustanovila stipendij v znesku 240 K za kmečke sinove iz gornjeradgonskega okraja, da se pošljejo v poljedelsko šolo v Grm. Prošnje se vložijo pri posojilnici. To je hvalevredno dejanje. Mi smo to novico povzeli iz drugih časnikov, ker se gornjeradgonskim rodoljubom ne zdi več vredno, naznanjati enakih rečij tudi v našem listu.

Iz Kozjega nam pišejo: Že delj časa se neki liberaluh v listih á la »Sl. Narod«, »Rodoljub« in »Štajerc« zaletava v najodličnejše rodoljube kozjanskega okraja in jih nesramno blati. Zakaj? ker so kristjani in Slovani! Nedavno čitali smo v »Narodu« o »krivčni razdelitvi« podpor med po toči poškodovane Pilštanjčane. Ta dopis mu pa zna zasluženo nagrado prinesiti, če tudi ne v prav

prijetni obliki. Dopisun menda misli, da bo žena za njega kazni plačevala ali pa še celo »kašo pihat« šla. V »Narodu« z dne 30. marca t. l. obdelava najprej »zabite kmetske klerikalce«, potem pride na volitve v kozjokr. zastop, pri katerih »zabiti klerikalci« liberalnim vodjam niti jednega glasu dali niso, če se je tudi za nje pridno agitiralo, marveč so ti »klerikalci« jednoglasno, bilo je od 32 udov 29 navzočih, č. g. M. T. načelnikom, ter zdravnika g. dr. J. podnačelnikom izvolili. Nadalje piše v istem listu: »Ko je bilo vse razvneto, začelo je padati po teh preklicanih liberalcih, pri čemu se je najbolj zagrel okrajni tajnik, a treznejši ljudje so ga pomirili s škafom mrzle vode.« Na to pa to-le: Dokler ne dokažeš, da je pri tisti priliki, ki jo opisuješ, le jedna napačna beseda padla, ali pa da se je le jedna kaplja vode rabila za pomirjenje »razgretega tajnika«, — dokler tega ne dokažeš, imenujem te nesramnega lažnjivca in obrekovalca, ker si vedoma lagal. — Naši liberalci imajo sploh kaj čudne nazore; akoravno so po kranjskem receptu združeni z nemškutarji, smo jih dosedaj pri vsaki volitvi tako naklestili, tako temeljito pobili, da so stali bledi ko smrt. Naj se le zaletavajo v nas toliko časa, da si razbijajo neumne svoje butice.

»Štajerc« dobivajo njegovi naročniki pod nemškimi naslovni. In tak list naj bi bil za slovensko ljudstvo. Je pač kakor nača za naše nemškutarje ta list.

Iz Celja se nam poroča: Te dni po noči hodil je po strehi neki bolnik v celjski bolnišnici. Poklicali so požarno stražo, ki ga je spravila na varno. Pravijo, da ga je mesec zapeljal v tako nevarnost. Torej mesec le ni tako nedolžen, kakor se dela.

Izlet Celjanov v Ljubečno. O tem izletu smo dobili nič manj nego tri dopise. Prvi dopisnik nam piše: Navzlic vsem odsvetovanjem in strašenjem, ki so prihajale od raznih nepoklicanih strani, smo se Celjani pri izletu dne 25. t. m. v Ljubečno vrlo dobro imeli. Prijazni Ljubečani sprejeli so nas navdušeno, ter se tudi vidno dobro zabavali ob godbi, telovadbi in petju naših društev. Postrežba pri gostilničarju Ropanu pa je bila res izborna. Še le ob mesečini vračali smo se zopet domu po romantičnih hrastovih logih Ljubečanskih. Škoda da so šli nekateri na limanice lažnjivim govoricam celjskih nemčurjev, kakor: v Ljubečni se bodo tepli, v Ljubečno pridejo Štorovčani itd., sicer bi bila udeležba polovico večja. Ker nam drugače ne morejo škodovati, trosijo naši odpadniki take laži okoli. — Od »Celjskega Sokola« smo dobili drugi dopis in sicer kot pojasnilo k naši zadnji notici o tem izletu. Glasi se: Ni res, da bi bil gosp. Franc Ropan p. d. Markec sploh kdaj nemškutar, nego si šteje v ponos, da prirejajo celjska narodna društva k njemu svoje izlete. »Celjski Sokol«, ki je priredil pretečeno nedeljo popoldanski izlet v Ljubečno, je bil prav dobro poučen o Ropanu, prav tako dobro kakor je bilo poučeno pred nekoliko leti »Celjsko pevsko društvo«, ki je priredilo k Ropanu svoj prvi društven izlet. — Kar nam odbor dalje piše, ne moremo priobčiti, ker je napad na našega dopisovalca, ki nam je brezvomno poslal notico iz najboljšega namena. — Tretji dopis smo dobili od gosp. Ropana in se glasi: Ni res, da bi bil jaz sploh kdaj nemškutar, res pa je, da si štejem v čast, biti zvest sin slovenske svoje matere. Tudi ni res, da bi bil kdaj ravnal po receptu razupite celjske »vahtarice«, ki mi je tudi pri izletu »Celjskega Sokola« dne 25. t. m., hotela škodovati. Moja gostilna v Ljubečni in cela moja rodbina je vedno pošteno slovenska. Svojim znamen in neznamen sovražnikom pa javim, da so se zastonj trudili omadeževati mojo hišo. Na Ljubečni, 18. avg. 1901. Z vsem spoštovanjem Franc Ropan, po domače Markec l. r. — Sedaj še našo priporabo. Veseli nas posebno izjava g. Ropana, veselilo pa bi nas še bolj, ako bi nam bil poročal, da bo v prihodnji naročeval vse

svoje potrebščine pri narodnih trgovcih in obrtnikih in ne kakor dosedaj, n. pr. tudi za zadnji Sokolski izlet, izključno pri nemških hajlovcih. Čudno se nam tudi zdi, zakaj nam ni g. Ropan poslal tudi popravka glede njegovega protesta povodom volitve dr. Dečka. Mi smo priobčili vse dopise in naveli tudi naše informacije, zato si sedaj končno lahko vsak naredi nepristransko sodbo.

Umrl je dne 29. avg. v Gradcu gospod Karol Radey, c. kr. sodni adjunkt v pokoju, sin mariborskega notarja g. dr. Fr. Radeyja. Večni mu pokoj!

V Marenberg! Ob sklepu uredništva dobimo naznanilo, da bo veselica podružnice sv. Cirila in Metoda v Marenbergu dne 15. septembra in ne 8. avg., kakor je zadaj v dopisu pomotoma naznanjeno.

Duhovniške vesti. Prestavljeni so č. gg. Franc Trop, kot II. korvikarij v Maribor; Jakob Kosar v Slivnico pri Mariboru; Rudolf Krener v Šmartin pri Šaleku. Novomašnik č. g. Anton Stergar, pride kot II. kaplan v Staritrg pri Slov. Gradcu. Č. gospod Alojzij Haubenreich, računski revident v kn. škof. pisarni je imenovan odpraviteljem kn. škof. pisarne v Mariboru.

Martin Repič, bivši vzoren učitelj. Letošnje leto neusmiljena smrt nemilo udriha po odličnih Slovencih. Kakor pod ostro koso pada bilka za bilko na črno zemljo, tako pada pri nas mož za možem v hladno gomilo; posebno se to godi med duhovniki in med učitelji. Izmed poslednjih je bil pokopan Martin Repič, upokojeni nadučitelj pri Sv. Miklavžu v Ljutomerskih goricah. Pokojnik se je narodil dne 25. oktobra 1827. v neki občini župnije Sv. Andraža v Slov. goricah, kjer so roditelji imeli malo posestvo, mali mlin in dva lepa vinograda. Oče je dal oba svoja sina študirat (mlajši brat Andraž je študiral v Varaždinu in je pred nekaj leti umrl kot župnik v Kapelah pri Brežicah). Gotovo je pokojnik izvršil početne šole doma, tedanji 3. razred in učiteljišče pa v Mariboru. Dokončavši nauke, bil je nekaj časa podučitelj na Nemškem, potem je bil prestavljen k Sv. Bolfenku pri Središču, kjer je bil zaradi svojega lepega glasa in dostenjnega vedenja zelo priljubljen. Tam je bil moj prvi učitelj, in nikoli bi ne bil mislil, da bo moja žalostna, toda častna naloga, spisati njegov skromni življjenjepis. Od Sv. Bolfenka je bil prestavljen zopet na Nemško, od koder je v kratkem prišel v Središče, kjer je služboval več let. Nato je dobil nadučiteljsko službo pri Sv. Miklavžu v Ljutomerskih goricah, katero je opravljal marljivo, točno in vestno dokler ni bil upokojen, a organist je ostal do smrti, in pri tej službi je bil kal smrtnje bolezni, ko je hodil spomladi z gospodom župnikom k Jeruzalemu. Od tiste dobe ni bil več zdrav, a vlegel ni, kar je bilo zelo potrebno. Dne 23. julija je mirno v Gospodu zaspal. Pokojnik je bil dober in spretan učitelj, priden in varčen gospodar in vnet Slovenec, kakoršnih je najti le malo število med starejšimi učitelji. Naročen je bil na več slovenskih časnikov. Oženivši se, je bil v Zasavcih vinograd, kupil si pri Sv. Miklavžu posestvo, na katerem je dal postaviti novi hram. Njegovo hčerko edinko je vzel v zakon pred več leti g. Karol Mikel, ravnatelj na realki v Kromeriju. Ona ima tri nadobudne sinke, ki vsi študirajo gimnazijo in ljubezljivo hčerko. Pokojnik je bil srečen kot soprog, srečen kot oče, a najsrečnejši pa kot dedek. Njega je vse čislalo in ljubilo. Sprevod je bil sijajan. Krasno nagrobnico mu je govoril g. E. Slanc, nadučitelj pri Sv. Bolfenku. Vreden je, da se mu na grobni spomenik vklešejo besede:

"Pokojnik dragi, sladko spi,
počivaj v hladni si gomili,
kjer dela ni, kjer ni skrbi.
Bog duše Tvoje se usmili."

B. Fl.

Od Sv. Jurija ob j. ž. Neki tukajšnji nemškutarski mazač in naročnik «gftne krote» je napisal o meni v št. 17. celo vrsto

laži in neumnosti. Piše, da že dolgo rujem proti «Štajercu» in da koder hodim, da ne znam druga govoriti, kakor hujskati proti njemu, in da vabim vedno, da bi si naročili «Naš Dom». Umobolni revež, ali misliš, da bom vabil naročnike za tvojega ptijskega paglavca, ki ga je zgolj sama nemškutarska laž. Kaj ne, ti umazani dopisun, da te strašno v očeh grize, ko vidiš, da se naš «Slovenski Gospodar» in «Naš Dom» tako pridno razširjata, kmalo se bodela čitala v vsaki hiši. «Štajerčevih» bralcev je pa v Šentjurju samo štiri, ki tulijo v njegov rog in poslušajo njegovo lažnivo žvekanje in blebetanje. Mi pa, kot zavedni naročniki «Slov. Gospodarja» in «Našega Doma», smo bili in ostanemo prijatelji katoliških časopisov in jih bodemo vedno zvesto razširjali. Dalje laže ta nemčurček, da sem imel preteklo nedeljo celi govor v neki druščini zoper «Štajerca» in jih vabil za «Naš Dom». Potem pa, da sem jih bil od «Štajerčevih» pristašev, pošteno skupil —? Imenuj, ti lažniji nemškutarski mazač, to druščino, v katerej bi bil jaz imel celi govor in jih celo skupil —? «Štajerčev» dopisun, ako ne dokažeš svoje grde laži, katero čevaraš, si lažnik in slepar. Fej lažnjivcem in hinavcem! Dragi mi somladenci in tudi drugi, glejmo, da še dobimo vsak par naročnikov na «Naš Dom», da ga bodejo kmalo čitali v vsaki hiši. Odstranimo pa vse neverske liste, kateri nam hočejo odvzeti našo sveto vero in nam odtujiti našo milo slovensko domovino. Delajmo fantje po stari slovenski pesmi:

Slovenski fantje saj smo mi
Po naših žilah teče kri
Vse za vero in domovino.

Valentin Turin, slov. mladenič.

Iz drugih krajev.

Nova trtna bolezen. V okolici korminski so zasledili novo bolezen na grozdju, ki se imenuje znanstveno «coniothyrium diplodiella». Na grozdih in na repljah se zaplodi neka gliva, ki povzroči, da grozdje odpada predno dozori. Veščaki, ki so si to stvar ogledali, pravijo, da nima ta bolezen nobenih zlih posledic za razvoj trte ter da škodi le toliko, ker zmanjša v istem letu, ko se prikaže, trgatev. Sicer pa pravijo isti veščaki, da taka bolezen ni stalna ter da se pokaže le sem ter tja vsled nekih posebnih vremenskih uplivov. Ta bolezen se je baje istotam prikazala že leta 1891, a do letos ni bilo potem več slišati o njej.

Mož, ki muhe je. V «Slovencu» čitamo, da je v ljubljanski restavraciji Lorber stavl komisjonar št. 27 z nekim gospodom, da sne deset muh. Gospod je privolil v stavo za vrček piva, nalovil je možu deset muh in — zgubil je stavbo, ker je postrešček res pojedel vseh deset muh. Pivo mu je boljše teknilo, nego muhe.

Pet ur v morju. «Naši Slogi» pišejo iz Malega Lošinja, da sta neki tamošnji kmet in njegov 12letni sin odplula z ladijo na morje. V kanalu pri otoku Cresu ju je zatolil vihar, ki jima je poprej, nego sta mogla spraviti jadro, preobrnil ladijo in ju vrgel v morje. Pograbilo sta za ladijo, ki pa je bila na nesrečo skoro vsa pod morjem. V strahu, da se ladija potopi, sta morala nesrečnika zdaj jeden zdaj drugi zapuščati isto ter plavati ali držati se na morju, mej tem ko je drugi počival, drže se za ladijo. V tem obupnem položaju sta se nahajala polnih pet ur, dokler ju ni zapazila neka ribiška ladija, ki ju je, vsa obnemogla, privedla na kraj.

Vsled šale smrt. V «Slovencu» čitamo: V Pleterjih pri zgradbi samostana uslužbeni delavci Karol Puc, Juro Magdič, Pavel Vlašič, Jožef Luzar in 13letni Mihael Prah, doma iz občine Cerkle, so šli 14. t. m. spat na neki skedenj. Luzar in Prah pričela sta se v šali po skedenju metati. Prah je pal s skedenja ter si pri padcu zlomil — vrat. Bil je takoj mrtev.

Rotschild gre iz Nemčije. Nemcem v rajhu se od veselja topi srce. V kratkem

času se bode namreč izselil na Angleško frankfurtski baron Rothschild. Z oderuštvom, sleparijo in goljufijo izmozgala je frankfurtska rodovina Rothschild ljudem 300 milijonov, ne vštevši ogromno vrednost poslopij in posestev. Na Angleškem namerava nadaljevati svoje človekoljubno delo.

Živi pokopani. V Švici udrl se je 10. t. mes. dopoldne uhod v železnični predor (tunel), in je bilo 11 delavcev zasutih, 60 mož pričelo je z rešilnimi deli. Ob 8. zvečer so prišli do ponesrečenih, od katerih so bili štirje mrtvi in jeden težko poškodovan. Šestih je ostalo živih.

Grozovita smrt zadeła je neko delavsko rodovino na Ogrskem. Reveži, šestih je bilo, stanovali so v neki jami, ker niso mogli radi slabe plače imeti človeškega stanovanja. Utrgal se je oblak, jama je bila preplavljena, in reveži so utonili. Žalostna slika ogrskih delavskih razmer.

Grozna žalojgra iz čudnega razloga. V mestu Saint-Geneisu je živel starec Saintange Ferrand s hčerjo, zetom in dvema unukoma. Starec je hotel, da dečka morata postati poljedelca. Zet pa je bil proti temu, ker je hotel, da fantiča naj postaneta obrtnika, kakor je on sam. Radi tega je sklenil starec, da uniči vso rodbino. Nekega večera, ko sta mu hči in zet odsla iz hiše, pričakoval ju je na oknu s puško v roki. Prvega je, stopivšega z voza, ustrelil zeta, drugi strel je pa bil namenjen hčeri, ki se je tudi zgrudila mrtva na tla. Potem je starec šel iskat oba unuka, a ju, na srečo, ni našel v hiši. Sprožil je potem proti sebi in se usmrtil. In vse to radi tega, ker mu niso hoteli dopustiti, da mu unuka postaneta poljedelca. Čuden razlog za tako zločinstvo!

Zidovski goljuf. Adolf Müller hotel je hitro obogateti na račun delavstva. Letos je špekuliral, da bode mnogo zidanja v Zagrebu in pustil je narediti več milijonov opeke. Pri tem je pa neušmiljeno ogoljujal delavce. Daljim je le nekaj plačila na račun, a potem razglasil, da naj delavce izplača njegov poslovodja, kateri jih je najel. Delavci so seveda bili skrajno razburjeni, šli so čifuta tožit, a brezsramnež je tožbo zavlačeval. Da niso gladu pomrli, prisiljeni so bili si poiskati drugod dela.

Pisemska pošta vladarjev. Parižki Matin piše: Papež dobiva na dan po 22.700 pisem in novin. V vatikanskih uradih ima 40 tajnikov posla s korespondencijo sv. Očeta. — Angleški kralj Edvard dobiva na dan po 4000 pisem in listov, dočim ruski in nemški cesar dobivata le po 400 pisem na dan, katerih večino pregledujeta sama. Cesar Fran Josip in kraljica Viljemina dobivata po 50 pisem na dan. Monakovski princ regent dobiva pisma največ od ljudi, ki ga prosijo za podporo.

Prostovoljni davkoplačevalci. Taki so: 1. loteristi, ki plačajo na leto 15 milijonov davka — iz neumnosti; 2. kadilci, katerih davek znaša na leto okroglih 100 milijonov, in 3. pivci, kajih indirektni davek spirita je ednak prejšnemu. Te davke dobiva c. kr. erar popolnoma prostovoljno, ne da bi potreboval k iztirjanju kakega eksekutorja.

Društvene zadeve.

Kmetijsko bralno društvo v Hajdini pri Ptaju priredi dne 1. septembra popoldne po večernicah domači mladini veselico s petjem, igro in slavnostnim govorom. Slavnostni govor govorja g. prefekt A. P. Korosec iz Maribora.

Mladen. zveza jareninskega bralnega društva priredi v sredi meseca septembra veliko mladeniško slavnost, na katero že sedaj opozarja vse mladeniče v bližini in oddaljini.

Katoliško-misleči dijaki. Vabilo na III. sestanek katoliško-mislečega slovenskega dijajstva, ki se vrši dne 3., 4. in 5. septembra v Ljubljani s sledenim vsporedom: torek,

3. sept. zvečer pozdravni večer v veliki dvorani »Katal. doma«. — V sredo, 4. sept. ob 8. uri zjutraj tih a sv. maša v Uršulinski cerkvi. — Ob 9. uri se začeno v »Katal. domu« predavanja in sicer dopoldne iz bogoslovja, prava in mordroslovja, popoldne iz etike in sociologije. — Zvečer istega dne komerz ob pol 8. uri v veliki dvorani »Kataliskega doma«. — V četrtek, 5. sept. izlet v Vintgar. — Predavanja so znanstvena. Debate se sme udeležiti vsakdo, izključena pa je vsaka neznanstvena polemika. Komerza se morejo vdeležiti le somišljeniki.

Pripravljalni odbor.

Bralno in pevsko društvo Maribor' priredi izlet v Kamco, spojen z veselico, s sodelovanjem tamburašev, dne 1. septembra 1901, na vrtu gostilne g. Marinšek-a v Kamci. Vspored: Prosta zabava s petjem, tamburanjem, šaljivo pošto itd. Začetek ob polu 3. uri popoldne. Vstopnina 10 kr. za osebo. Otroci do 14. leta so vstopnine prosti. Izletniki zberó se v Mariboru ob polu 2. uri popoldne v »Narodnem domu«. V slučaju neugodnega vremena vrši se izlet z veselico prihodnjo nedeljo dne 8. septembra. — Želeti je, da se tega izleta udeleži tudi mnogo mestnega občinstva; kajti za populudanski sprehod in telesno razvedrenje je tako prijazen ta izlet. In z ozirom na to, da je bodisi z zabavo bodisi z godbo najboljše preskrbljeno, pričakovati je vsestranskega poseta te veselice, ki je prirejena od zgolj slovenskega narodnega društva, kateremu skažamo s tem čast, da se udeležujemo prirejenih njegovih veselic. Dolžnost vsakega zavednega Slovence je, podpirati tako društvo, ki res budi in drami svoj narod. Kot tako sme se prispevati to mariborsko slovensko društvo, ki ne le jači in oživilja svoje člane v narodnostenem oziru, marveč tudi skrbi za zabavo in razveseljevanje svojih članov. Na svidenje torej v nedeljo v Kamci! — Slovenci, podpirajte to društvo!

Odbor.

Bralno društvo Frankolovo priredi podučen shod v nedeljo dne 1. septembra, popoldan po večernicah v šolski sobi I. razreda, kjer bo predaval g. Ivan Bele, deželní potovalni učitelj. — K prav obilni udeležbi vabi uljudno

Odbor.

Posnemanja vredno. Namesto venca na grob rajnega dr. Križaniča so darovali za prekoristno dijaško kuhinjo v Mariboru č. gospodje: Kanonik Hajsek 20 K, župn. Petan 5 K, Grobelšek 6 K, Bratušek 4 K, Gašparič 6 K, Sigl 2 K, Požar 2 K, Planinc 5 K, uradnik Štefan Rojnik 6 K.

V Marenberg! V nedeljo 8. avgusta popoldne ob 4. uri bo zborovanje v Narodnem domu v Marenbergu. Vspored: 1. Pre-gled računa; 2. Volitev odbornikov; 3. Pobiranje doneskov; 4. Razni nasveti; 5. Prosta zabava. — Blagi rodoljubi! vdeležite se zborovanja prav obilno. Tamburaši iz Vuhreda pod vodstvom mladega gospoda Pahernika bodo prvakrat igrali v »Narodnem domu« pri »stari pošti« v Marenbergu. Silno potrebna je v tem kraju slovenska šola, za katero imamo že zemljo nakupljeno, a denarja ne, da bi šolo postavili, zato je treba se gibati in s palcem migati in spravljati skupaj, da se bo moglo začeti zidati. Nasprotniki naši delajo na vse kriplje za nemške šole za ponemčevanje naše mladine, mi pa moramo gledati kako se ustavnijo nemške šole, a pomagati si ne moremo. Toraj nabirajmo denarja za slovenske šole!

Bralno društvo „Naprek“ pri Sv. Barbari v Halozah priredi, kakor je že napovedano, v nedeljo dne 1. septembra na vrtu g. Reicher-ja efektno tombolo in koncert domačih pevcev in tamburašev. — Na hvalo blagosrčnim darovalcem mogli so se za tombolo omisliti dobitki, katerih bode gotovo vesel vsak prejemnik. — Začetek je ob 3. uri popoldne. Posebna vabila se ne razposiljajo, k mnogobrojni udeležbi pa tem potom uljudno vabi

Odbor.

Bralno društvo pri Sv. Jerneju priredi v nedeljo, dne 1. septembra t. l., veselico v šolskih prostorih. Začetek ob 3. uri popoldne. Prosta zabava v gostilni g. Zapušeka. K obilni udeležbi vabi domačine in sosedne narodnjake

Odbor.

Bralno društvo na Dobrni priredi v nedeljo 1. sept. po večernicah na vrtu Hotel Styria (poprej Brauner) veliko ljudsko veselico s srečolovom, šaljivo pošto i. t. d. Sodeluje mešan in moški pevski zbor. Vstopnina prosta. V slučaju slabega vremena se veselica vrši v prostornem salonu. — K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Dirkalsko društvo v Ljutomeru. Vabilo k konjski dirki v Ljutomeru v nedeljo dne 8. septembra 1901 ob $\frac{1}{2}$ 3. uri popoldne. Dirkališče na Cveni. Propozicije. I. Začetna vožnja. 400 K od vis. c. kr. poljed. ministerstva. Za 3 do 8 letne na Štajerskem rojene in izrejene žrebice in žrebce, ki se pri nobeni dirki niso tekmovali in so v lasti kmetskih posestnikov. Triletnim 50 m, štiriletnim 25 m ugodnosti. Daljava 2000 m. 130 K prvemu, 100 K drugemu, 75 K tretjemu, 50 K štremetu, 25 K petemu, 20 K šestemu. Prvemu še eno zastavo. Vloga 6 K. — II. Plemenska vožnja. 500 K od dunajskega dirk. društva. Za 3 do 10 letne na Štajerskem rojene in izrejene kobile in žrebce, ki so v lasti kmetskih posestnikov. Triletnim 50 m, štiriletnim 25 m ugodnosti. Daljava 2000 m. 200 K prvemu, 120 K drugemu, častno dar. amer. gig vreden 80 K tretjemu, častno darilo amer. vprega vredna 50 K štremetu, častno darilo amer. vprega vredna 30 K petemu, 20 K šestemu. Prvemu še ena zastava. — III. Glavna vožnja. 200 K od štaj. dež. zborna. Za 3 letne in starejše na Štajerskem rojene in izrejene kobile in žrebce. Konji z rekordom 2:10 za vsako boljšo sekundo 20 m dohlada. Daljava 2736 m. 100 K in eno zastavo, 60 K, 40 K in eno častno darilo vredno 20 K. Vloga 5 K. — IV. Nova vožnja. 150 K od badenskega dirk. društva. Za 2 letne na Štajerskem rojene in izrejene kobile in žrebce. Daljava 1824 m. 80 K, 50 K, 20 K. Šest tekmovalcev ali nobene vožnje. Vloga 5 K. — Zglasila sprejema g. M. Zemljič v Ljutomeru do 5. septembra opoldne. Poznejša naglasila s podvojeno vlogo.

Slovensko stenografsko društvo ima danes v Št. Juriju ob juž. žel. ustanovni shod. Naznailo se nam je poslalo prepozno, da bi mogli že prej napovedati ta shod.

Bralno društvo v Sromljah bode imelo v nedeljo dne 6. kimovca svoj letni občni zbor s sledečim vsporedom: Nagovor predsednika, poročilo tajnika, blagajničarja in knjižničarja, sprejemanje plačila in slednjič volitev predsednika in novega odbora. Zatem prosta zabava. Začetek ob 3. uri popoldan. Vsi udje se k obilni udeležbi vabijo.

Odbor.

Cerkvene zadeve.

Kamca pri Mariboru obhaja letos zopet z posebno svečanostjo angeljsko nedeljo, 1. septembra t. l., in sicer bode že sobotni predvečer pridiga za romarje in slovesne večernice.

V Zibiki se je od 23. do 25. t. mes. slovesno obhajala tridnevna pobožnost za sveto leto. Čč. oo. kapucina iz Celja: gvardijan Metodij in vikar Herman sta s pre-tresljivimi govorji privabila ljudi k spovednicam, tako, da je bila cerkev polna od ranejega jutra do poznega večera. Župljani so pobožno in skesan prejemali sv. zakramente.

Cerkveno-glasbeni shod. Iz Regensburga se nam piše: Pri več dni trajajoči veliki cerkveno-glasbeni slavnosti so vdeleženci zastopani iz vseh rimsko-katoliških škofij, celo iz Amerike, Brazilije, Meksike itd. Med vdeleženci so tudi stirje škofi. V velikanski in krasni stolni cerkvi se z nenavadno finostjo

lepo predavajo umotvori starejših in novejših slavnoznanih skladateljev. Da, tako imenitne cerkveno-glasbene slavnosti, še ni svet videl! V sprejemnem odboru so na čelu ml. škof dr. Ignac von Senertrei, mestni župan, stolni prošt, dr. Haberl in več drugih visokih oseb. Na čast prišlim glasbarjem so po mestu razobešene bavarske, cerkvene in avstrijske zavate. — Več o tej slavnosti v »Cerkvenem Glasbeniku«. Še nekaj. V nekem hotelu sem našel ter z veseljem v roke vzel ljubljanskega »Slovenca«.

Karol Bervar.

Napoleon I. o angeljskem češčenju. O Napoleonu I. se piše, da je nekoč na otoku sv. Helene govoril: »Od vseh stvari, ki jih tu najbolj pogrešam, mi je najtežje to, da ne slišim zvona, ki bi zvonil angeljsko češčenje. Kadarkoli sem slišal v svojem življenju zvoni angeljsko češčenje, vselej sem občutil v svojem srcu posebno ganjenje in spominjal sem se dni svojega nedolžnega detinjstva. In ko so me spremjevalci videli tako mirnega, so mislili, da snujem nove vojne načrte. No, v resnici so se vsi varali, jaz sem bil miren in ganjen le zato, ker mi je ta angeljsko-češčenski zvon tako globoko v duši pozvanjal o nedolžnih dneh moje prešle mladosti.«

Dober odgovor. Elizabeta, kraljica angleška, katere oče Henrik VIII. je vpeljal na Angleškem protestantsko vero, je nekoč na lovu srečala priprstega kmeta. Tako ga je izkušala s prijaznimi besedami pridobiti za novo vero. Z veliko pazljivostjo jo je kmet poslušal in si med tem z roko gladi svojo sivo brado. Ko kraljica konča z besedami: »Tedaj, odločite se in pristopite k nam», pravi ji kmet modro: »Kako morem sprejeti vero, ki je mlajša nego moja siva brada? Edina katoliška vera je od Jezusa Kristusa; vse druge vere so nastale pozneje — torej niso od Krista — torej so krive vere.«

Po »Danici«.

Gospodarske stvari.

Bezgovec. Le malo kdo izmed naših gospodarjev zna porabiti bezgove jagode, katerih se nahaja v mnogih krajih vse polno. Večinoma jih pustijo ptičem. In vendar se da napraviti iz tega sadja jako dober kompot, posebno pa še izborno žganje, ki služi tudi v različnih boleznih, posebno če te boli trebujo, tako kakor nobeno drugo. Ko so jagode dozorele, potrežejo se in zmastijo v kadi, podobno kakor se masti črno grozdje. Za nekoliko časa začne mošt vreti. Da se tropine ne vzdignejo in v zraku ne skisajo, potlačiti jih je s prevrtnim lesenim pokrovom, ki se ob kado pribije ali pritrdi s kolom ob strop, pod mošt. Ko je mošt povrel, spravi se v žganski kotel ter prežge. En hektoliter mašče da do 8 lit. dobrega žganja.

Belo vino naj ne vré na tropinah. Ako hočemo imeti prijetno belo kapljico, ki nam ne bo stiskala ust, kendar jo pijemo, moramo grozdje koj po trgtavi zmasti, mošta pa ne smemo pustiti, da se kuha na tropinah, marveč odtočiti ga je takoj v sod, in tu naj vre. Tako vino imelo bo manj čreslovine in radi tega ne bo tako trpko, kakor so navadno naša bela vina. Da so takšna bela vina v resnici boljša od trdih, znajo na Štajerskem in Nižjem Avstr. prav dobro vsi vinogradniki. Nekateri mislijo, da se vino, ki ni bilo »kuhan« na tropinah, rado pokvari, to pa ni resnično. Če se žnjim pravilno ravna, ne more se pokvariti. Res, da se tako hitro ne včisti, kakor druga vina, a zato je bolj milo, gladko in sploh mnogo prijetniše. Komur je mnogo ležeče na tem, da ima vino rumeno barvo, doda mu lahko nekoliko sežganega sladkorja, katero sredstvo je nedolžno in dovoljno, vendar je bela, zelenasta barva drugod bolj priljubljena. Naše pravilo bodi torej: Belo vino naj se kuha na tropinah čim manje tem bolje. Nad 24 ur naj ne ostane nikdar s tropinami. Poskusite in prepričali se boste!

Državna vrtnarska razstava vršila se bo letos od 2. do 8. oktobra na Dunaju v krasnem vrtu kneza Schwarzenberga. Za časa razstave sklice se tudi drugi splošni avstrijski vrtnarski zbor in sadjarski shod. Priglase za razstavo sprejema do 1. septembra poseben komite v Schönbrunnu na Dunaju 13/1. Jako lepo bi bilo, če bi se tudi naši vrtnarji vdeležili te razstave. Ako bi imel kdo veselje do tega in ima v resnici stvari, ki so vredne, da se jih pošlje na razstavo, prijavi naj se vin. in sad. društvo v Trstu.

Predno trgate, preglejte vinsko posodo! Nas kmet pokazi prav mnogokrat tudi ves svoj vinski pridelek, ker ga dene v slabo posodo. Če se kje to dogodi, imenovati se mora pač veliko nemarnost. Vino, ki je dobilo duh po plesnu, zelju, repi itd. je malo več vredno in da se uporabiti k večemu za domačo pijačo. Če zapazimo, da vinska posoda ne diši tako, kakor bi morala, oprati

jo je treba večkrat z vrelo vodo, kateri se je dodalo na vsakih 100 l. okoli 2 kg sode. Nazadnje naj se nalije posoda s čisto vodo, katera pa naj ostane v nji nekoliko dni. Predno se posoda rabi, naj se zavine (zabolidi) s kuhanim vinom ali pa tudi z vodo, v kateri so se kuhalo dobre tropine.

»Vrtnarski in vinarski list«.

Loterijske številke.

Linc	24 avg. 1901.	57, 52, 70, 53, 6
Trst	► ► ►	37, 79, 47, 6, 64

Zahvala.

Povodom XVI. velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru, dne 8. avgusta t. l., javlja podpisano vodstvo svoja hvalezna čutila tem potom vsem, ki so sponomogli na ta ali na drug način do tako si jajnega uspeha. Imenoma pa se zahvaljuje č. ženski in moški podružnici v Mariboru na vsem njenem tako obilnem in prijaznem trudu; preč. gosp. prvomestniku dr. Antonu Medvedu, č. gospici Angeliki Marinovi in ipreblag. gospod. dr. Firbasu za njune navdušene vspremne nagovore; preč. frančiškanskemu predstoj-

ništvu in velikoneneljskemu župniku prečast. gospodu Jakobu Menhardu za vzvišeno Božjo službo v prekrasni in veličastni frančiškanski cerkvi; č. mladeničem in dekletem od Sv. Tomaža pri Ormožu za pobožnost vnemajoče cerkveno petje; onim mnogobrojnim narodnim gospicam, ki so skupščinarjem delile šopke in so ž. njimi oispiale jih z oken „Narodnega doma“; gospoj prvomestnici Mariji dr. Glaser-jevi, gdé. učiteljici Miciki Štupca in vsem govornikom za navdušene napitnice; veteranski godbi za neumorno in izborno izvajanje narodnih skladb pri obedu in zvečer pri koncertu; slav. „Čitalnici“, slav. „Bralnemu in pevskemu društvu“ in mariborskemu „Sportnemu društvu“ za prijazno sodelovanje; ljubljanski prvomestnici gospoj Ivan Zupančičevi in gospici Antoniji Kadivčevi za skupila ob družbinah znakih; gospicam: Pepici Mahoričevi, Juliki Rzmanovi, Tilčki Vidovičevi, Diti Zdolšekovi, Miciki Posebovi, Miciki Sternovi, Gabrijeli in Miciki Pliberšekovi ter Miciki Cesarčevi za skupila ob razglednicah v materialni prid družbe; vsem dopošiljateljem laskavih nam brzjavk; vsem č. zborovalkam in zborovalcem; vsem č. delegatom naših posameznih podružnic; sploh vsem udeležnikom, ki so vsak po svoje sodelovali ob zares slovesnem in prijetnem našem bivanju med domorodnimi mariborskimi meščani.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Razglas.

Podpisano županstvo uljudno naznanja, da bode dne
24. septembra t. l.

nov živinjski sejm na Frankolovem.

Ob enem se tudi s tem razglaša, da bode živinjski sejm potem **vsako leto dne 17. marca in 24. septembra**; ako pa pride ta dan nedelja ali zapovedan praznik, sledi sejm naslednji dan potem.

Slavno občinstvo se uljudno vabi, da prižene živino mnogoštevilno, kupci pa za obilni obisk.

Županstvo Frankolovo,

dne 21. avgusta 1901.

Štefan Jakop, župan.

„Südsteirische Presse“,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoč dvakrat na teden, stane mesečno **eno krono**. Urednik F. S. Šegula. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajerskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteirische Presse“ zagovarja odločno **ravnopravnost Slovencev** in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj 24-6 v Mariboru

se priporoča za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prevzamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Veliko denarja

do 1000 K na mesec

lahko zaslužijo osebe vsakega stanu (ko postranski zasluzek). — Natančneje pod. „Reell 112“ Annocenbureau E. Kristofflik, Innsbruck. Postfach 36.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanj
objava 45 v.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnštvo
se mora znakma za odgovor pridejati.

Proda se.

Rudeč in belo vino, več polovnjakov se proda po 23 do 26 kr. liter. Ponudbe pod F. P. poste restante. Loka pri Zidanemmostu. 412 3—3

Voz, enoprežni in dvoprežni, napol krit in odprt, se proda. Franc Ferk v Mariboru, Augasse št. 2. 411 3—3

Lepo posestvo, obstoječe iz hiše s 4 sobami, 3 kuhinjam, pralnico, velikim vrom z dotikajočo se njivo in vodnjakom, se proda iz proste roke zaradi družinskih razmer. Leži na koroški glavni cesti, 15 minut od glavnega trga. Posestvo je tudi pripravno za mlekarstvo. Pojasnila daje posestnik v Mariboru, koroške ulice št. 122. 418 3—2

Posestvo z gostilno (lepa zidana hiša z gospodarskim poslopjem, vinograd, njiva, lep sadenosnik) se proda. Markus Fras. Sp. Duplek št. 2. 435 1—1

Odda se.

Pekarija in gostilna z velikim prometom se radi preselitve takoj odda. Berghaus. Studenci pri Mariboru. 2—2

Dva pridna dijaka sprejme poštena, krščanska rodinka na hrano in stanovanje. Ponudbe se pošljajo upravnštvo „Slov. Gospodarja.“ 422 4—2

Dijaka iz dobre hiše vzame v vse pre-skrobovanje Weixl, nadučitelj v p. v Mariboru, Zofijni trg št. 3, leve stopnice, drugo nadstropje. 442 3—1

KUVERTE
s firmo pripravlja
tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Proste službe.

Postranski zasluzek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.70 Grädec, poste restante.“ 222

Kovaškega učenca iz dobre hiše ter lepega vedenja sprejme takoj Alojzij Horvat, kovaški mojster pri Sv. Benediktu v Slov. gor. 419 3—2

Dva učenca z dobrimi šolskimi spričevali, veča nemškega in slovenskega jezika, sprejme Anton Ulaga, trgovec z manufakturnim blagom v Mariboru, Tegethoffstrasse 31. 417 3—2

Službo organista in cerkovnika želi nastopiti mlad mož cecilijske šole in dober pevec z vzornimi spričevali. Nastop službe 1. oktobra 1901. — Naslov pove upravnštvo. 423 2—2

Trgovska učenka, poštenih staršev, z dobro šolsko izobrazbo, nekaj v šivanju izvezban, sprejme se v trgovino mešanega blaga pri Ferd. Herzogu v Ljutomeru. 433 2—2

Služba organista in mežnarja se s 1. novembrom t. l. pri tukajšni župnijski cerkvi odda. Zaradi krajinjih razmer se zamore le na oženjene ozir jemati. — Cerkveno predstojništvo v Šmihelu nad Mozirjem. 440 3—1

Prodajalko, zmožno slovenskega in nemškega jezika ter šivanja na stroju, sprejme takoj M. Heumayer, Maribor, Glavni trg št. 1. 439 2—1

Učenca sprejme Jožef Du-fek, medar in svečar v Ma-riboru. 446 3—1

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v kamnotisku. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Med. univ. 420 3-2

Dr. Bela Stuhec,

praktični in zobozdravnik v Ptuj, odpotoval je na štiri tedne k orožnim vajam ter bode od srede septembra v hiši gospe Škrabareve na Minoritskem trgu ne več na Florijanskem trgu ordiniral.

Slovenska tvrdka!

Weberjevih dedičev naslednik:

Vincenc Čamernik

oblastveno preiskušeni kamnoseški mojster
363 19-9 **v Celju**
Nova ulica štev. 11.

Delavnica mramornatih altarjev
ter drugih umetnih kamnoseških del.
Čez 200 nagrobnih
spomenikov
različnih mramorjev, granitov in sijenitov
po najnovejših modernih načrtih

vedno v zalogi.

Vsa stavbena kamnoseška dela.

Pohištvene plošče za mizarje. — Likanje in struganje mramora s strojno silo.

Lastni kamnolomi.**Postrežba točna.****Za bolne na želodcu in stare ljudi.** 495**Konjak**

star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl. za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za 4·80 gld. **Benedikt Hertl**, grajsčak, **Golič** p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest**, gospaska ulica, Maribor.

Lekarničarja A. Thierryja balzam
z zeleno nusko varstveno znamko, 12 majhnih ali 6 velikih steklenic 4 K — poštne prosto.

A. Thierryja centifolij. mazilo
2 lončica 3·50 K poštne prosto razpoljiva proti predplačilu
A. Thierryja lekarna k angelju varhu
v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Dunaj: glavna zalog, lekarna C. Brady,
Fleischmarkt 1. Budapest: lekarna I.
Török in dr. Egger. Zagreb: lekarna
S. Mittelbach.
Na drobno v vsaki lekarni. 348 11

Naznanilo.

Vsem vinogradnikom, ki posestvujejo kak matičnjak od divjih trt dám na znanje, da bom potreboval za prihodnjo spomlad veliko množino ključic ozir. rezanic od vrst Riparija portalis, Rupetiis monticola in Vitis solonis. Rezanice morajo biti samo za suho cepljenje trt sposobne ne pa z drobnimi ali tenkimi pomešane in 45 cm dolge.

Ce ima tedaj kateri posestnik vinogradov kaj takšnega rožja za rezanice pridati, naj mi blagovoli približno število ključic ozir. rezanic in zadnjo ceno za 1000 komadov vsaj do 1. novembra tega leta naznaniti.

Anton Slodnjak, trtnar
v Juršincih pri Ptaju. 435 3-1

Oznano.

Poučni tečaj za porabo sadja in povrtnin vršil se bode na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru od 16. do vključno 21. septembra t. l.

Ob tej priliki poučevalo se bode teoretično in praktično kako se sadje obira, hrani in primerno v razne trpežne izdelke predeluje. Istotako se bode tudi poučevalo kako se povrtnine po priličnih načinu ohranijo oziroma trpežne napravijo in sicer vse to v taki meri, kakor je to potrebno, da bodo lahko vdeleženci tečaja dotična dela umno opravili, primerna sredstva prav porabili.

Ta pouk je popolnoma brezplačen.

Za vdeležbe se treba prijaviti pri **ravnateljstvu štajerske deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.** 434 2-1

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„DUHOVNI VRTEC“

v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 480 straneh še pouk za sveto birmo in 116 svetih pesmi: velja v usnje vezan z barvanim obrezkom K 1·40, v usnje vezan z zlatim obrezkom K 1·70, v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo K 1·90.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.

1 kom. velja 12 v, 10 kom. K 1·10., in 100 kom. K 9—

Zavarovanje pogrebnih stroškov

(vpisano pri visokem e. kr. znotranjem ministerstvu
z dne 9. sušca 1895, št. 4265.) 441 6-1

Razred	I.	II.	III.	IV.	V.
zavarovana vsota	50	100	200	300	400 K
mesečna plača	20	40	80	120	160 v

Vpisuje se vsakega predpoldne od pol 9. do 12. ure in v delavnih pooldneih od 2. do 7. ure. — Slavnemu občinstvu se najljudnije priporoča agentura v Mariboru, Zofijni trg št. 3, leve stopnice, drugo nadstropje.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinnejših podobic je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevodenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hôtele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike stampilije (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.